

zemljišča ob Aleksandrovi cesti, ki ga je univerzi podarila belgrajska mestna občina. Na tem zemljišču so projektirane stavbe nove pravne fakultete, kemičnega, fizikalnega, elektrotehničnega instituta in muzej. Proračun znaša okoli 50.000.000 dinarjev, Ker ima že sedaj vsaka fakulteta belgrajske univerze lastno veliko poslopje ali pa celo po več, bodo zgradili za vsak institut filozofske oz. tehnične fakultete lastno zgradbo. Radi zanimive klavzule, ki jo je stavila belgrajska občina v svojo darilno listino, da mora biti podarjeno zemljišče zazidano v nekaj letih, sicer ga vzame nazaj, ministrstvu prosvete ni preostalo drugega, kakor da je že danim 128.000.000 dodalo še 12.000.000 dinarjev za pravno fakulteto.

Spričo tega je skoraj nedvomno, da se bo kaj kmalu poskrbelo za zidanje „vseh potrebnih zgradb vseh naših univerz“ tudi drugod. Saj zgoraj omenjeni postopek kaže, kako se prehaja od besed k dejanjem... Hkrati pa bi želeli, da bi ta nauk pripravil vodstvo naše univerze do malo bolj energičnega obravnavanja teh stvari.

F. P.

\*

**Dr. Henrik Tuma.** Nepričakovano je umrl, ko je pravkar postal sodelavec tudi našega obzornika.

Ž njim smo izgubili družboslovca, organizatorja, kulturnega delavca in politika nenavadne sposobnosti, značajnosti in delavnosti. Sam se je povzpел do višine suverenega človeka. Po meščanskem demokratizmu je prešel marksistično šolo v teoriji in praksi; zato je bil prvi med slovenskim starejšim posvetnim izobraženstvom svoje dobe, ki je pojmoval našo preteklost in sedanost stvarno z družboslovnega stališča v nasprotju s sanjavostjo svojih vrstnikov.

Narodnostno je pravilno ugotovil razčlenjenost (diferenciacijo) južnega slovanstva v štiri individualnosti, ki jo na drugi strani izpopolnjuje strnjenost (integracija) slovenske narodnosti. Družbeno je prav tako natančno dognal, da je slovenski narod v bistvu demokratičen, ko ni imel močnega plemstva, oziroma se je odtujilo in ni vplivalo na narodno življenje; zakaj naša široka kmečka množica je gospodarsko mali posestnik.

Ne da bi bila neoporečna vsaka podrobnost v Tumovem pojmovanju, moramo vendar priznati načelno osnovanost njegove koncepcije, da ima južnoslovanska skupnost troje nevarnih zaprek: historizem, konfesionalizem in nacionalizem. Nasproti tem negativnim činiteljem je postavil gospodarsko enotnost slovensko-hrvaško-srbsko-bolgarskega ljudstva na osnovi demokracije in socialnosti, ki jo je pozneje stopnjeval naravnost v socializem.

Pravilnost Tumovega pojmovanja slovenskega in južnoslovanskega vprašanja so pokazali dogodki od balkanske preko svetovne vojne do naših dni.

Henrik Tuma je bil ustvarjajoč človek v omiki, gospodarstvu in politiki. Vodila ga je načelnost, ki jo je zajemal iz razvojnih zakonov pretekle in sodobne družbe. Zato ni bil ne sanjač ne nasilnik, ampak odločen bojevnik brez malenkosti in osebnosti, optimist, ki vidi bodočnost naprej in jo zavestno pospešuje. Slovenski narod, v prvi vrsti njegovo kmečko-delavsko ljudstvo, ga more šteti z vso upravičenostjo med svoje največje sinove, čigar smrt je napravila občutno vrzel.

Dr. L.

